

OVER IMPORT VAN SLAKKEN VOOR CONSUMPTIE

Naar aanleiding van het interessante artikelje van de heer van Regteren Altena in het C.B. no. 112, blz. 1178, wil ik het volgende opmerken over invoer van grote Helix soorten.

Wanneer men in een Parijs' restaurant een portie escargots bestelt, vindt men tussen de huisjes van Helix pomatia niet zelden exemplaren van Helix lucorum. De bruine banden dezer schelpen zijn warmer van tint en het periostracum heeft een microscopisch fijne, netvormige sculptuur. Dit betekent niet, dat men twee verschillende slakkensoorten opgedist krijgt, doch alleen dat men met zogenaamde "rencoquillés" te maken heeft. Bij het culinair prepareren van de slakken, waarbij in goede restaurants rijkelijk boter en andere ingrediënten toegevoegd worden, is heel vaak het oorspronkelijke huisje te klein geworden voor het culinaire eindproduct. Vaak ook breekt het huisje tijdens transport of behandeling. Bepaalde streken in Frankrijk zijn er bekend om, dat zij goede slakken, doch met breekbare huisjes leveren. Er is dus in het culinaire stadium een tekort aan stevige, grote huisjes. Per jaar worden daarom in Frankrijk meer dan 50 miljoen lege huisjes aan preparateurs en restaurateurs verkocht !

In het boekje "Les Escargots" (Paris, Lechevalier, 1955) noemt Jean Cadart verscheidene Helix-achtigen, die voor consumptiedoeleinden levend in Frankrijk geïmporteerd worden: H. lactea, ligata, lucorum, mazzullii, sicana, pericalla, testa. Als leveranciers worden, in volgorde van belangrijkheid genoemd: Duitsland, Noord-Afrika, Oostenrijk, Zwitserland, Italië, Zuidslavië, Libanon, Syrië. In 1952 werden, alleen al uit Syrië, 136 ton levende slakken in Frankrijk ingevoerd !

Dergelijke grote aantallen maken de kans, dat een bepaalde geïmporteerde soort, in Frankrijk "verwildert" en wellicht acclimatiseert, niet ondenkbeeldig, getuige het volgende persbericht, ontleend aan het dagblad "Le Progrès" (9 mei 1962): "... Sinds de herfst importeert de conservenfabriek Romanzini in het dorpje La Rivière-Drueon (Doubs) levende slakken uit Turkije. Zij worden per vrachtauto aangevoerd, verpakt in houten kooitjes, en passeren de grens bij de douanepost van Verrières-de-Joux, waar de met sanitaire contrôle belaste dierenarts ze opwacht. Na onderzoek nu van de laatste, enkele dagen tevoren aangekomen vracht, bleek, dat de dieren de reis slecht doorstaan hadden, en dat van de twaalf ton slakken, nog slechts drie en een half ton geschikt was voor consumptie. De fabrikant accepteerde uiteraard alleen de levende dieren. Niettemin besloot de leverancier, voor wie deze transactie een ramp was, ook de rest naar de plaats van bestemming te brengen. Daar aangekomen, stortte hij de hele voorraad van 8½ ton afgekeurde slakken aan de rand van een bos. Op een goede ochtend deed in La Rivière het gerucht de ronde, dat de slakken uit den dode opgestaan waren. Het werd een stormloop van de bevolking. Inderdaad hadden enkele tienduizenden slakken, opgekikkerd door de regenval, in optocht hun kerkhof verlaten. De wonderlijke oogst duurde enkele uren."

Een geheel ander geval van slakkenimport signaleerde onlangs het serieuze blad "Figaro" (19 april 1965) onder het opschrift "Maar een Frans-Zwitserse slakkenoorlog?" Hierin stond, dat het kantonale bestuur van Neuchâtel, Zwitserland, per verordening had bekend gemaakt, dat het voortaan in het gehele kanton verboden is, "levende slakken te vangen, uit te voeren, te transporteren, te koop aan te bieden, te vervreemden, te verwerven, in zijn bezit te hebben of van de hand te doen". Een uitzondering wordt slechts gemaakt voor hen, die voor wetenschappelijke en onderwijsdoeleinden verzamelen. Door gemeentelijke en kantonale politie zal een strenge contrôle op de naleving van deze verordening uitgeoefend worden.

Voor de Zwitsers, die geen bijzondere culinaire of commerciële belangstelling voor slakken hebben, betekende deze verordening niet veel. In de Franse grensstreek echter was het Leiden in last! In feite namelijk was het Zwitserse grensgebied het uitverkoren jachtterrein van de Franse slakkenjagers. De Zwitserse verordening betekent dus een aanzienlijke inkomstenvermindering van vele "recolteurs" en een gevoelige klap voor sommige conservenfabrieken aan de Franse kant.

De Fransen in het grensgebied zijn begrijpelijkwijs kwaad, en zinnen, als men het krantenbericht mag geloven, op tegenmaatregelen, bijvoorbeeld een voor de Zwitsers bedoeld verbod op het plukken van narcissen, van wilde frambozen en moreltes in de Franse bossen. Maar het is duidelijk, dat ook dan de Fransen meer gedupeerd zijn dan de Zwitsers. Ook is het de vraag, of de Franse Staatssecretaris voor Toerisme, die juist zo aardig op weg is zijn landgenoten te leren hoe je moet handelen om tegenover het buitenland een gastvrije indruk te maken, erg gelukkig zal zijn met dergelijke représailles.

Men kan zich afvragen, of de Zwitsers zich inderdaad zorgen maakten over de mogelijkheid van uitroeiing van hun wijngaardslakken, of dat zij, hetgeen mij waarschijnlijker lijkt, met het verbod op de slakkenjacht, een bepaalde categorie van toeristen willen weren, die het met natuurschoon niet zo nauw nemen en het landschap markeren met hun picknickplaatsen. In het reeds eerder aangehaald artikel in Le Progrès staat namelijk, dat de Franse grensbewoners "zo vaak mogelijk" naar de Zwitserse jachtterreinen gingen en met "zo veel mogelijk voorraad" terug kwamen. Het ligt voor de hand, dat bij een dergelijke commerciële belangstelling voor slakken, veel terreinen vertrapt worden en ontluistering van natuurschoon dreigt. Het is jammer voor de gedupeerden, maar de radicale jachtgewoonte van de Galliër kennende, denk ik dat hij het er ook wel naar gemaakt zal hebben.

J.G.J. Kuiper.